

Hudec Ladislav (1893-1958) :

Architekt, ktorý zmenil tvár Šanghaja.

Pôvod

Hudec sa narodil v Banskej Bystrici 8. januára 1893, ako najstarší zo šiestich detí. Jeho matka bola Paula Škultéty, dcéra kňaza z Košíc. Otec, ktorý sa venoval stavebným činnostiam a sám bol architektom, ho ako mladého človeka do tejto práce povzbudzoval. Kresliť ho učil Dominik Skutecký. V rokoch 1911-1914 študoval architektúru a strojárstvo na Kráľovskej Technickej univerzite v Budapešti.

Prvá svetová vojna

Po získaní titulu narukoval do rakúsko-uhorskej armády ako nadporučík. Bojoval na ruskom fronte a v roku 1916 padol do zajatia. Bol poslaný do väzenského tábora na Sibíri v blízkosti čínskych hraníc. V máji 1918 utiekol s ďalšími tromi väzňami pričom jeden z nich zomrel pri úniku. Niekoľko mesiacov pracoval na transsibírskej magistrále na falošný ruský pas. Snažil sa zarobiť dostatok peňazí na návrat, ale keď sa České légie dostali do nestabilnej situácie, bol nútený znovu utiecť a dal sa na cestu do Číny. Na niekoľko mesiacov našiel útočisko na Dánskom konzuláte v Harbine.

Šanghaj

Nakoniec prichádza do Šanghaja, kde si prenajme izbu na Hart Road a vstupuje do americkej architektonickej firmy RA Curry ako kreslič a veľmi rýchlo sa stáva zástupcom a neskôr aj partnerom. Pre nich navrhol, okrem iného, aj americký klub, McTyerieovu školu, budovu pre úverovú spoločnosť a sporiteľňu, niekoľko apartmánových domov a súkromných rezidencií. V roku 1922 sa oženil s Gisele Mayerovou, dcérou zámožného nemeckého bankára. Udržiaval si blízky vzťah so svojou rodinou od ruského zajatia až do svojej smrti v USA. Do Šanghaja pozval aj jedného zo svojich bratov a sestru. Brat náhle umrel v Šanghaji vo veku 25 rokov. Sestra pracovala ako zdravotná sestra. V roku 1925 si založil vlastnú kanceláriu a stal sa jedným z popredných architektov v meste, známy pre svoj inovačný a elegantný štýl. Jeho prvým významným majstrovským dielom sa stala nemocnica Margaret Wiliamsovej, čo je veľmi unikátny projekt. Táto nemocnica bola prvá v Šanghaji s vysoko inteligentným technickým vybavením a centrálnou klimatizáciou. V roku 1933 sa presťahoval so svojou ženou a ich tromi deťmi do nového domu, ktorý sám navrhol. O pár rokov neskôr, keď jeho deti odišli študovať do Nemecka a Kanady na internátnu školu, opustil svoj dom na Columbia Road a presťahoval sa spolu s manželkou a dcérou na prvé poschodie budovy Hubertus Court do apartmánového bytu na Great Western Road (dnes Dahua hotel, Yanan West Road), ktorá bola navrhnutá a spravovaná jeho spoločnosťou. V roku 1941 sa stal honorárnym konzulom Maďarska a s krátkym prerušením v roku 1945 (po Druhej svetovej vojne) mu titul zostal až do roku 1947, kedy odišiel do Európy so svojou rodinou na dlhší výlet vzhľadom na neistú situáciu v Číne. Plánoval sa vrátiť späť, ale nakoniec skončil v Kalifornii.

Majstrovské diela

Medzi jeho najvýznamnejšie diela patria Paulunova nemocnica, Nemecký klub, Park Hotel, pivovar Union z roku 1932, ktorý je čistou a elegantnou architektúrou Moderného hnutia. Je aj autorom viacerých kostolov, univerzity, bánk, klubov a podobne. 22 poschodový Park hotel spojený s bankou z roku 1934 bola prvá výšková stavba v Šanghaji, ktorá bola dlhé roky najvyššou budovou mimo Severnej Ameriky a v Šanghaji dominovala údajne do roku 1983. Bola postavená v štýle Art-Deco a na jej poslednom poschodí navrhol Hudec nočný bar s

otváračou strechou. V roku 2002 Ming Pej napísal, že práve táto budova ho tak očarila, že sa rozhodol študovať architektúru. Hotel sa stal symbolom západnej moderny v Číne.

Život po Šanghaji

Po odchode zo Šanghaja v roku 1947 žil s manželkou v talianskom mestečku Lugano. Neskôr sa presunul do Ríma na pozvanie pápeža Piusa XII., aby sa podieľal na výkopových prácach hrobky sv. Petra.

V roku 1950 sa presťahoval z Ríma do Berkeley v Kalifornii, kde dostal ponuku, aby sa stal profesorom na univerzite. Jeho prvá prednáška z 8. februára 1950 o výkopových prácach hrobky sv. Petra vyvolala taký záujem, že do Berkeley pricestoval aj minister zahraničných vecí USA, aby sa mohol zúčastniť.

Zomrel v roku 1958 na infarkt. V roku 1970 jeho pozostatky pochovali na evanjelickom cintoríne v Banskej Bystrici, ako si to želal v testamente.

Jeho žena Gisele zomrela vo veku 103 rokov v kanadskom Vancouveri. Ich najstarší syn Martin žije v Monaku, Theodore vo Vancouveri a najmladšia Alessade Wet v Arizone.

[Galéria](#)